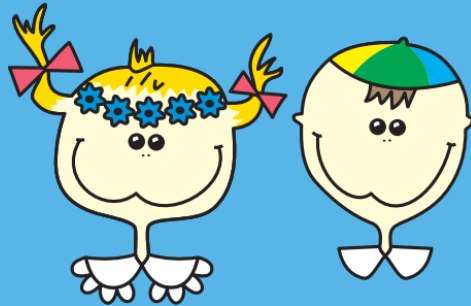

LASTEAEED NEEME MUDILA

ÕPPEKAVA

Neeme Mudila

Sisukord

1 SISSEJUHATUS.....	4
1.1 Lasteaed Neeme Mudila liik ja eripära.....	4
2 LASTEAED NEEME MUDILA ÕPPE-JA KASVATUSTEGEVUS	5
2.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted	5
2.2 Õppe- ja kasvatustöö korraldus	5
2.2.1 Õppeaasta	5
2.2.2 Õppeaasta tegevuskava	6
2.2.3 Rühma aasta tegevuskava	6
2.2.4 Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine	7
3 ÕPIKÄSITUS NING ÕPI- JA KASVUKESKKOND.....	8
3.1 Õpikäsitus	8
3.2 Õpi- ja kasvukeskkonna kujundamise põhimõtted	8
3.2.1 Õpi- ja kasvukeskkonna põhimõtted kuni 3-aastaste puhul.....	8
4 KOLMEAASTASE JA KUUE- KUNI SEITSMEAASTASE LAPSE EELDATAVAD ÜLDOSKUSED	10
4.1 Üldoskused	10
4.2 Üldoskuste toetamise põhimõtted ja korraldus lastehoiurühmades.....	10
4.3 Kolmeaastase ja 6–7-aastase lapse eeldatavad üldoskused	11
4.3.1 Mänguoskused	11
4.3.2 Tunnetus- ja õpioskused.....	11
4.3.3 Sotsiaalsed oskused.....	12
4.3.4 Eneseregulatsiooni oskused	13
5 VALDKONDADE ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE PÕHIMÕTTED NING KUUE- KUNI SEITSMEAASTASE LAPSE EELDATAVAD ARENGUTULEMUSED	14
5.1 Valdkond: MINA JA KESKKOND	15
5.2 Valdkond: KEEL JA KÕNE.....	16
5.3 Valdkond: MATEMAATIKA	17
5.4 Valdkond: KUNST	18
5.5 Valdkond: MUUSIKA.....	19
5.6 Valdkond: LIIKUMINE	20
6 LAPSE ARENGU HINDAMINE JA TOETAMINE	21
6.1 Lapse arengu hindamise põhimõtted	21
6.2 Tuge vajava lapse arengu toetamise põhimõtted ja korraldus	22

6.2.1 Lapse arengu toetamise põhimõtted.....	22
6.2.2 Toe vajaduse märkamine ja väljaselgitamine	22
6.2.3 Toe liigid ja rakendamine	23
6.2.4 Toe määramine ja tulemuslikkuse hindamine.....	23
6.3 Erineva keelelise ja kultuurilise taustaga lapse toetamise põhimõtted.....	24
7 VANEMATEGA TEHTAVA KOOSTÖÖ PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS.....	26
7.1 Vanematega tehtava koostöö põhimõtted.....	26
7.2 Vanematega tehtava koostöö korraldus	26
8 ÕPPEKAVA TÄIENDAMISE JA UUENDAMISE KORD	27

Lisa 1 Päevakava

Lisa 2 Mina ja keskkond valdkonna eeldatavad tulemused vanuseti

Lisa 3 Keele ja kõne valdkonna eeldatavad tulemused vanuseti

Lisa 4 Eesti keelt teise keelena kõneleva lapse eeldatavad tulemused vanuseti

Lisa 5 Matemaatika valdkonna eeldatavad tulemused vanuseti

Lisa 6 Kunsti valdkonna eeldatavad tulemused vanuseti

Lisa 7 Muusika valdkonna eeldatavad tulemused vanuseti

Lisa 8 Liikumise valdkonna eeldatavad tulemused vanuseti

Lisa 9 Üldoskuste – mänguoskuste eeldatavad tulemused vanuseti

Lisa 10 Üldoskuste – tunnetus- ja õpioskuste eeldatavad tulemused vanuseti

Lisa 11 Üldoskuste – sotsiaalsete oskuste eeldatavad tulemused vanuseti

Lisa 12 Üldoskuste – eneseregulatsiooni oskuste eeldatavad tulemused vanuseti

1 SISSEJUHATUS

Lasteaed Neeme Mudila õppekava on alushariduse riikliku õppekava alusel koostatud õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, mille eesmärk on toetada laste arengut ja alushariduse omandamist. Õppekava hõlmab nii lastehoiu kui ka lasteaia õppe- ja kasvatustegevust ning sellest lähtutakse tegevuste kavandamisel, korraldamisel ja läbiviimisel.

Õppekava koostab direktor koostöös õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajatega ning kinnitab selle pärast hoolekogu arvamuse ärakuulamist. Kinnitatud õppekava avalikustatakse Lasteaed Neeme Mudila veebilehel.

1.1 Lasteaed Neeme Mudila liik ja eripära

Lasteaed Neeme Mudila on munitsipaallasteasutus kuni seitsmeaastastele lastele. Lasteaias on üks hoiurühm ja kaks liitrühma. Lasteaia maksimumtäituvuseks on 52 last. Lasteaias toimub õppe- ja kasvatustegevus eesti keeles.

Lasteaed Neeme Mudila on Jõelähtme valla väike ja kodune lasteaed, mille kasvukeskkonda kujundavad mere, metsa ja kohaliku kogukonna lähedus. Lasteaias on võimalused õppimiseks nii rühmaruumides, õuealal kui ka lasteaia lähiümbruses.

Neeme Lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse eripära kujundavad:

- looduslähedane kasvukeskkond ning mere ja metsa võimaluste kasutamine õppetöös;
- õuesõppe ja liikumise väärtustamine;
- digiõppe lõimimises erinevate ainevaldkondadega;
- tervise ja liikumise propageerimises (“Tervist edendavate lasteaedade“ võrgustiku liige);
- väärtuste järjepidevas hindamises (osalemine Tartu Ülikooli eetikakeskuse väärtuste programmis);
- keskkonnateadlikkuse ja säästva eluviisi kujundamine (Rohelise Kooli programm).

Õppetegevused on aktiivsed, mängulised ja elulised ning toetavad lapse iseseisvat tegutsemist, uurimist ja avastamist. Õppe- ja kasvatustegevuses kasutatakse aktiivõppe ja õuesõppe võimalusi ning eesmärgipäraselt digivahendeid. Arvestatakse lapse individuaalse arengutempo, huvide, vajaduste ja võimekusega. Õppe- ja kasvatustegevuse arendamisel pööratakse tähelepanu aktiivõppe võimaluste laiendamisele ja järkjärgulisele projektõppele üleminekule ning personali professionaalse arengu toetamisele.

2 LASTEAED NEEME MUDILA ÕPPE-JA KASVATUSTEGEVUS

2.1 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted

Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk riikliku õppekava alusel on lapse mitmekülgne ja järjepidev areng kodu ja lasteasutuse koostöös väärtustades arengut, loovust ja hoolivust.

Üldeesmärgist lähtuvalt toetab õppe- ja kasvatustegevus lapse kehalist, vaimset, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, mille tulemusel kujuneb lapsel terviklik ja positiivne minapilt, ümbritseva keskkonna mõistmine, eetiline käitumine ning algatusvõime, esmased tööharjumused, kehaline aktiivsus ja arusaam tervise hoidmise tähtsusest ning arenevad mängu-, õpi-, sotsiaalsed ja enesekohased oskused.

Põhimõtted:

- Toetame lapse õppimist mängu, tegutsemise ja eeskuju kaudu.
- Toetame ja suuname lapse iseseisvat tegutsemist ning eesmärgipärast õppimist.
- Väärtustame õuesõpet, looduses liikumist, õppekäike ja väljas viibimist, toetades seeläbi lapse silmaringi, väärtushinnangute ja tervislike eluviiside kujunemist.
- Hoiaame ja edendame lapse tervist ning loome võimalusi tema liikumisvajaduse rahuldamiseks.
- Arvestame iga lapse individuaalsuse, arengutaseme ja arengupotentsiaaliga.
- Väärtustame Eesti kultuuri ja peretraditsioone ning kujundame austavat suhtumist teiste kultuuride eripärasse.
- Teeme lapsevanematega koostööd, et toetada lapse arengut ja luua tema arengut soodustav keskkond.
- Nõustame ja toetame vajadusel lapsevanemaid lapse arengu ja kasvatamisega seotud küsimustes.
- Tagame õppekava ja lasteaia tegevuse avatuse lapsevanematele.

2.2 Õppe- ja kasvatustöö korraldus

2.2.1 Õppeaasta

Õppeaasta algab 1. septembril ja kestab 31. augustini.

Tegevused planeeritakse õppeperioodi plaanide alusel, mis lähtuvad laste arenguvajadustest, huvidest ja õppeaasta eesmärkidest.

Õppeperioodi plaanid koostatakse ajavahemikul 15. septembrist 22. detsembrini ning II koolivaheaja lõpust 15. maini

Lastehoiurühm alustab tööd õppeperioodi plaanide alusel 1. oktoobrist.

Õppe- ja kasvatustegevuse sissekandeid tehakse perioodil 1. septembrist 31. maini. Suvisel perioodil, 1. juunist kuni 31. augustini, kajastatakse e-päevikus laste kohalkäimist.

Suvel töötavad eri vanuselistest lastest moodustatud ja kokku pandud rühmad vastavalt vajadustele.

Õppetöö planeerimine käib kuuplaani alusel. Koolivaheaegade ajal uut materjali ei õpita, toimub õpitu kordamine ja omandatu kinnistamine mängulistest tegevustes.

Rühmade kuuplaanid on nähtavad lapsevanematele veebikeskkonnas ELIIS.

2.2.2 Õppeaasta tegevuskava

Lasteaia jooksva õppeaasta tegevuskava koostatakse personali ühistööna tuginedes eelmise õppeaasta sisehindamise tulemustele ja kinnitatakse õppeaasta esimesel õpetajate infokoosolekul ning tutvustatakse seda lastevanemate üldkoosolekul ja hoolekogu koosolekul.

Õppeaasta tegevuskavas tuuakse välja järgmised punktid:

eestvedamine ja juhtimine;

personalijuhtimine;

koostöö huvigruppidega;

ressursside juhtimine;

õppe- ja kasvatusprotsess:

- õppeaasta eesmärgid,
- ühisürituste kava.

2.2.3 Rühma aasta tegevuskava

Rühma meeskond koostab iga õppeaasta alguseks rühma aasta tegevuskava, mida tutvustatakse lastevanemate koosolekul.

Rühma aasta tegevuskavas (ELIIS keskkonnas) on kirjas:

- Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid;
- õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted;
- rühma aasta teema ja üldeesmärgid;
- rühma päevakava;
- rühma iseloomustus;
- eelmise õppeaasta analüüsist tulenevad parendusvaldkonnad;

- koostöö lastevanematega;
- laste arengu hindamise põhimõtted.

2.2.4 Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine

Õppe- ja kasvatustegevus tugineb rühma päevakavale, mis kujundab vastavalt laste eale päevarütmi, kus vahelduvad igapäevatoimingud, laste mäng, vabategevused ning õpetaja kavandatud õppe- ja kasvatustegevused. Lastele (4-7 a), kelle päevane uni on eakaaslaste omast lühem, leitakse peale pikutamist (alates 14.00) rahulik tegevus, mis ei häiri teisi lapsi ega koorma nende endi närvisüsteemi. (Lisa 1)

Õppimine ja kasvamine toimub eelkõige läbi igapäevatoimingute ja laste mängu, mida täiendavad kavandatud ja spontaanselt tekkivad tegevused. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel arvestatakse laste vanust, arengutaset, huve ja vajadusi.

Õpetajad koostavad ELIISis kuuplaani, mis sisaldab teemat, eesmärgi, õppetegevuse valdkondi, õppesisu ja üritusi. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel arvestab õpetaja laste arengutaset, vanust ja laste huve. Laste vanusest ja keskendumisvõimest lähtuvalt on õpetaja kavandatud lõimitud õppe- ja kasvatustegevuste kestus 1–3-aastastel lastel 10-15 minutit, 3–5-aastastel 20-25 minutit ning 5–7-aastastel 30-35 minutit.

Iga õppeaasta lõpul koostab rühma meeskond õppe- ja kasvatustöö analüüsi, milles tuuakse välja tugevused ja parendusvaldkonnad. Analüüs on lasteaia siseseks kasutamiseks mõeldud dokument, mis sisaldab konfidentsiaalseid isikuandmeid ning mida ei avalikustata väljaspool asutust.

Õppetegevuse korraldust kajastavaks dokumendiks rühmas on ELIISi e-päevik. Tegevused kantakse päevikusse igapäevaselt. ELIISi kaudu on vanemal juurdepääs kõikidele tema last puudutavatele andmetele, sh tugispetsialistide ja õpetaja antud tagasisidele lapse arengu osas. E-päevik on dokument, mida säilitatakse veebikeskkonnas viis aastat.

3 ÕPIKÄSITUS NING ÕPI- JA KASVUKESKKOND

3.1 Õpikäsitus

Õppe- ja kasvatustegevus lähtub lapse arengust, huvidest, vajadustest ja individuaalsusest. Laps on õppe- ja kasvatustegevuses aktiivne osaleja, kellele võimaldatakse teha valikuid, tegutseda iseseisvalt, uurida, katsetada ja oma kogemusi jagada.

Õppimine toimub eelkõige mängu, igapäevatoimingute ja praktiliste kogemuste kaudu. Õppe- ja kasvatustegevused lõimitakse tervikuks ning õpetaja on lapse arengu toetaja, suunaja ja sobiva õpikeskkonna kujundaja.

3.2 Õpi- ja kasvukeskkonna kujundamise põhimõtted

Õpi- ja kasvukeskkond hõlmab last ümbritsevat vaimset, sotsiaalset, füüsilist ja digitaalset keskkonda. Keskkonna kujundamisel lähtutakse laste vanusest, arengust, vajadustest ning õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidest.

Õpi- ja kasvukeskkonna kujundamisel:

- luuakse turvaline, hooliv ja koostööine õhkkond;
- väärtustatakse iga lapse individuaalsust, arvamust ja algatusvõimet;
- võimaldatakse lapsel teha valikuid, mängida, liikuda, uurida ja katsetada;
- kujundatakse keskkond paindlikult ning tehakse õppe- ja mänguvahendid lastele kättesaadavaks;
- kasutatakse õppimiseks nii sise- kui ka väliskeskkonda;
- kasutatakse digivahendeid eesmärgipäraselt ja eakohaselt;
- kaasatakse keskkonna kujundamisse lapsi ja töötajaid ning vajadusel lapsevanemaid.

3.2.1 Õpi- ja kasvukeskkonna põhimõtted kuni 3-aastaste puhul

Kuni 3-aastaste laste õpi- ja kasvukeskkonna kujundamisel lähtutakse lapse vanusest, arengutasemest, individuaalsetest vajadustest ja heaolust. Erilist tähelepanu pööratakse turvatunde loomisele, rahulikule päevarütmile ning lapse ja täiskasvanu vahelise usaldusliku suhte kujunemisele.

Õpi- ja kasvukeskkonna kujundamisel:

- tagatakse turvaline ja toetav keskkond, kus laps saab harjuda lasteaia, täiskasvanute ja kaaslastega omas tempos;
- järgitakse eakohast ja tuttavat päevarütmi, arvestades lapse individuaalset une-, puhke- ja liikumisvajadust;

- toetatakse õppimist mängu ja igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel uurida, katsetada, jäljendada ja korduvalt harjutada;
- võimaldatakse aktiivset liikumist nii toas kui õues ning kujundatakse keskkond lapse iseseisvat tegutsemist toetavaks;
- toetatakse lapse kõne ja suhtlemise arengut igapäevase vestluse, mängu, laulude, lugude ja ühiste tegevuste kaudu;
- toetatakse eneseteenindusoskuste ja iseseisvuse kujunemist, andes lapsele aega ja võimalusi eakohaste tegevustega ise toime tulla;
- toetatakse sotsiaalsete ja eneseregulatsiooni oskuste arengut, aidates lapsel väljendada oma vajadusi ja tundeid, suhelda kaaslastega ning harjuda ühiste kokkulepetega;
- pakutakse mitmekesiseid meelelisi kogemusi, kasutades eakohaseid mängu- ja õppevahendeid ning looduslikke materjale;
- digivahendeid kasutatakse vajaduspõhiselt, eesmärgipäraselt ja täiskasvanu juhendamisel;
- tehakse koostööd lapsevanemaga, et toetada lapse sujuvat kohanemist, turvatunnet ja järjepidevat arengut.

Õpetaja jälgib lapse arengut ja vajadusi ning kohandab keskkonda ja tegevusi vastavalt sellele. Lapsele antakse piisavalt aega mängimiseks, tegutsemiseks, puhkamiseks ja uute oskuste omandamiseks talle sobivas tempos.

4 KOLMEAASTASE JA KUUE- KUNI SEITSMEEASTASE LAPSE EELDATAVAD ÜLDOSKUSED

4.1 Üldoskused

Üldoskused on lapse arengut iseloomustavad oskused, mille kujunemist toetatakse kõigi tegevuste kaudu, lõimides erinevaid valdkondi ja kasutades erinevaid õppeviise. Üldoskused loovad aluse lapse edasisele õppimisele ja ennast reguleeriva õppija kujunemisele. Kuni kolmeaastaste laste arengutulemused esitatakse üldoskuste põhiselt.

Riiklikus õppekavas eristatakse nelja üldoskuste rühma:

Üldoskused	Sisu
Mänguoskused	Lapse oskus mängida iseseisvalt ja koos teistega, kasutada mängus oma kogemusi, teadmisi, loovust ja kujutlusvõimet.
Tunnetus- ja õpioskused	Lapse oskus uurida, märgata, mõelda, keskenduda, omandada uusi teadmisi ning kasutada õpitut erinevates olukordades.
Sotsiaalsed oskused	Lapse oskus suhelda, luua suhteid, teha koostööd, arvestada teistega ning järgida kokkuleppeid.
Eneseregulatsiooni oskused	Lapse oskus mõista ja juhtida oma emotsioone, käitumist ja tegevust ning tulla toime igapäevastes olukordades.

Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi õppe- ja kasvatustegevuste kaudu, erinevate valdkondade sisusid lõimides. Üldoskused on aluseks põhikooli riiklikus õppekavas toodud üldpädevuste ja ennast reguleeriva õppija kujunemisele. Kuni kolmeaastaste laste puhul esitatakse kõik arengutulemused üldoskuste põhiselt.

4.2 Üldoskuste toetamise põhimõtted ja korraldus lastehoiurühmades

Hoiurühmas toetatakse üldoskuste kujunemist lapse igapäevase tegevuse, mängu ja suhtlemise kaudu, lähtudes lapse vanusest, individuaalsest arengutempost, vajadustest ja huvidest.

Üldoskuste toetamisel:

- lähtutakse lapse olemasolevatest oskustest ja valmisolekust uusi oskusi omandada;
- jälgitakse lapse arengut ja toevajadust ning kohandatakse sellest lähtuvalt tegevusi ja keskkonda;

- toetatakse õppimist mänguliste, praktiliste ja eluliste tegevuste kaudu;
- kasutatakse lapsele arusaadavat kõnet ja eakohast juhendamist;
- toetatakse lapse iseseisvust ning tunnustatakse tema pingutust ja edusamme;
- võimaldatakse lapsele vajadusel individuaalset juhendamist ja tuge;
- tehakse lapse arengu toetamisel koostööd lapsevanemaga.

Üldoskusi toetatakse kogu päeva jooksul mängus, igapäevatoimingutes, liikumisel, suhtlemisel ning kavandatud ja spontaanselt tekkivates tegevustes. Tegevuste kavandamine on paindlik ning arvestab lapse arengutaset, huve ja vajadusi.'

4.3 Kolmeaastase ja 6–7-aastase lapse eeldatavad üldoskused

4.3.1 Mänguoskused

Mäng on lapse põhitegevus ja loomulik õppimisviis. Mängides omandab ja kinnistab laps uusi teadmisi ja oskusi, suhtleb, teeb koostööd ning väljendab oma mõtteid, tundeid ja soove.

3-aastane laps	6–7-aastane laps
• Suudab väikeses grupis mängule keskenduda. • Kasutab mängides loovalt erinevaid vahendeid. • Jäljendab ja kordab mängudes varem kogetut. • Sooritab iseseisvalt mitu omavahel seotud mängulist toimingut. • Kutsub kaaslasi mänguga liituma ja ühineb teiste algatatud mänguga. • Suhtub kaaslaste mängu heatahtlikult. • Järgib lihtsamaid mängureegleid.	• Suudab mängule keskenduda. • Kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid. • Rakendab mängus loovust, kujutlusvõimet, kogemusi, teadmisi ja oskusi. • Näitab mängus üles omaalgatust, huvi ja loovust. • Algatab mängu ja arendab mängu sisu. • Täidab mängudes erinevaid rolle. • Lahendab mängus tekkivaid probleeme ja jõuab kaaslastega kokkuleppele. • Järgib mängureegleid ja oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada. • Tunneb rõõmu võidust ja tuleb toime kaotusega.

4.3.2 Tunnetus- ja õpioskused

Tunnetus- ja õpioskused hõlmavad lapse oskust juhtida oma taju, tähelepanu, mälu ja mõtlemist ning omandada uusi teadmisi ja oskusi. Neid oskusi toetatakse mängu, uurimise, katsetamise, suhtlemise ja igapäevaste tegevuste kaudu.

3-aastane laps	6–7-aastane laps
• Tunneb huvi ümbritseva maailma vastu ja uurib seda erinevate meeltega. • Suudab huvipakkuvale tegevusele lühiajaliselt keskenduda. • Mõistab lihtsamat kõnet ja järgib lihtsaid juhiseid. • Kasutab eneseväljenduseks vajalikku sõnavara ning osaleb vestluses. • Jälgib lühikesi jutustusi ja lihtsat sündmuste käiku. • Märkab esemete ühiseid ja erinevaid tunnuseid. • Rühmitab esemeid ühe tunnuse alusel. • Paneb detailidest kokku lihtsa terviku.	• Suudab huvipakkuvale tegevusele keskenduda. • Saab kuuldust aru ja reageerib sellele sobivalt. • Täidab kahe- kuni kolmeosalist igapäevast juhust. • Kasutab arutlevat dialoogi ning väljendab oma mõtteid arusaadavalt. • Esitab küsimusi, arutleb ja loob seoseid. • Rühmitab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel. • Mõistab lihtsamaid seoseid ning tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna. • Kasutab õpitut erinevates olukordades ja probleemide lahendamisel. • Valib probleemide lahendamiseks sobivaid vahendeid ja võtteid.

4.3.3 Sotsiaalsed oskused

Sotsiaalsed oskused võimaldavad lapsel suhelda ja luua suhteid, teha koostööd, arvestada teistega ning mõista ja järgida ühiseid kokkuleppeid.

3-aastane laps	6–7-aastane laps
• Tunneb huvi ümbritseva maailma vastu ja uurib seda erinevate meeltega. • Suudab huvipakkuvale tegevusele lühiajaliselt keskenduda. • Mõistab lihtsamat kõnet ja järgib lihtsaid juhiseid. • Kasutab eneseväljenduseks vajalikku sõnavara ning osaleb vestluses. • Jälgib lühikesi jutustusi ja lihtsat sündmuste käiku. • Märkab esemete ühiseid ja erinevaid tunnuseid. • Rühmitab esemeid ühe tunnuse alusel. • Paneb detailidest kokku lihtsa terviku.	• Suudab huvipakkuvale tegevusele keskenduda. • Saab kuuldust aru ja reageerib sellele sobivalt. • Täidab kahe- kuni kolmeosalist igapäevast juhust. • Kasutab arutlevat dialoogi ning väljendab oma mõtteid arusaadavalt. • Esitab küsimusi, arutleb ja loob seoseid. • Rühmitab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel. • Mõistab lihtsamaid seoseid ning tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna. • Kasutab õpitut erinevates olukordades ja probleemide lahendamisel. • Valib probleemide lahendamiseks sobivaid vahendeid ja võtteid.

4.3.4 Eneseregulatsiooni oskused

Eneseregulatsiooni oskused võimaldavad lapsel juhtida oma emotsioone, tähelepanu ja käitumist, kavandada oma tegevust ning tulla toime erinevates olukordades.

3-aastane laps	6–7-aastane laps
• Tuleb toime vanematest eemalolekuga. • Tuleb toime ühelt tegevuselt teisele üleminekuga. • Suudab täiskasvanu toel lühikest aega oma soove edasi lükata ja käitumist pidurdada. • Tuleb täiskasvanu toel toime tugevate tunnetega. • Saab suures osas hakkama igapäevase eneseteenindamisega. • Paneb pärast tegevust täiskasvanu juhendamisel asjad oma kohale.	• Kirjeldab oma emotsioone ja väljendab neid sobival viisil. • Kavandab, algatab ja korraldab mängu ning igapäevategevusi ja viib alustatu lõpuni. • Tegutseb pingutust nõudva ülesande kallal iseseisvalt ja grupis sihipäraselt. • Käitub erinevates olukordades sobivalt ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele. • Kasutab vajadusel täiskasvanu toel rahunemist ja vaimset tasakaalu toetavaid tegevusi.

5 VALDKONDADE ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE PÕHIMÕTTED NING KUUE- KUNI SEITSMEAASTASE LAPSE EELDATAVAD ARENGUTULEMUSED

Lasteaed Neeme Mudilas käsitletakse õppe- ja kasvatustegevust tervikuna. Õppimise lähtekohaks on lapse igapäevaelu, huvid, kogemused ja ümbritsev keskkond. Õppevaldkondi lõimitakse omavahel ning tegevuste kavandamisel lähtutakse üldõpetuslikust põhimõttest.

Õppe- ja kasvatustegevuses seostatakse omavahel kuulamist, kõnelemist, lugemis- ja kirjutamisvalmiduse kujundamist, vaatlemist, uurimist, võrdlemist, loendamist ja arvutamist ning liikumis-, muusika- ja kunstitegevusi. Lapsele luuakse võimalusi tegutseda, uurida, katsetada, teha valikuid ja seostada uusi teadmisi varasemate kogemustega.

Õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted ning kuue- kuni seitsmeaastase lapse eeldatavad arengutulemused esitatakse kuues lõimitud valdkonnas:

1. mina ja keskkond;
2. keel ja kõne;
3. matemaatika;
4. kunst;
5. muusika;
6. liikumine.

5.1 Valdkond: MINA JA KESKKOND

Valdkond *Mina ja keskkond* õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

- 1) toetada last iseenda ja ümbritseva keskkonna tundma õppimisel ja mõistmisel;
- 2) suunata last ümbritsevat keskkonda mängu ja igapäevatoimingute kaudu märkama, uurima ja kogema;
- 3) suunata last küsimusi esitama, probleeme püstitama, teemakohaselt arutlema, vastuseid leidma ning märgatust ja kogetust järeldusi tegema;
- 4) suunata last keskkonda hoidvalt ja turvaliselt käituma ning materjale ja vahendeid säästlikult kasutama;
- 5) suunata last keskkonda, enda ja kaaslaste kultuuri ja traditsioone ning tervist väärtustama;
- 6) suunata last märkama ja mõistma sotsiaalse keskkonna, loodus-, tehis ning digikeskkonna erinevusi.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- Oskab tutvustada ja kirjeldada iseennast, oma omadusi ja huvisid.
- Tunneb oma keha ning mõistab kehaosade vajalikkust ja privaatsust.
- Oskab kirjeldada oma kodu, perekonda ja peretraditsioone.
- Oskab nimetada ja kirjeldada erinevaid ameteid.
- Tunneb eesti riiklikke sümboleid, kultuuri ja traditsioone.
- Mõistab, et inimesed võivad olla erinevad ning neil võivad olla erinevad vajadused ja kultuuritraditsioonid.
- Oskab ebaturvalises olukorras sobivalt käituda ja vajadusel abi kutsuda.
- Mõistab, kuidas keskkond ja inimese käitumine mõjutavad tervist.
- Oskab kirjeldada isikliku hügieeni ja hammaste tervise hoidmise põhimõtteid.
- Märkab enda ja teiste tegevuse mõju keskkonnale ning käitub keskkonda säästvalt.
- Tunneb oma kodukoha eripära ja oskab kirjeldada selle loodust.
- Oskab kirjeldada looduses ja inimtegevuses toimuvaid muutusi erinevatel aastaaegadel.
- Mõistab ilmastikunähtuste seost aastaaegadega.
- Oskab märgata võimalikke ohte ja käituda liikluses turvaliselt.
- Tunneb tervisliku ja mitmekesise toitumise põhimõtteid.
- Mõistab puhkuse, une ja kehalise aktiivsuse tähtsust tervisele.
- Mõistab, miks vägivald ja kiusamine ei ole lubatud.

- Oskab selgitada raha otstarvet.
- Tunneb digitehnoloogiat ja interneti turvalise kasutamise põhimõtteid.
- Kasutab digivahendeid eesmärgipäraselt, heaperemehelikult ja loova ning oskab juhtida lihtsamaid robotikaseadmeid.

5.2 Valdkond: KEEL JA KÕNE

Valdkond *Keel ja kõne õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:*

- 1) luua lapsele võimalused keelt kuulata ja aktiivselt kasutada õppe- ja kasvatustegevustes ja igapäevatoimingutes, arvestades lapse keeleoskuse taset ja vanust;
- 2) luua lapsele võimalusi eesti keele, oma emakeele ja teiste keelte ning kultuuridega tutvumiseks;
- 3) pöörata tähelepanu erinevate meelte kaasamisele ja näitlikustamisele kasutades miimikat, kehakeelt, žeste, intonatsiooni, muusikat, rütmi, liikumist ja näitlikke vahendeid;
- 4) suunata last õpitut kordama erinevates kontekstides, olukordades ja suhtlussituatsioonides, sealhulgas väljaspool lastehoidu ja lasteaeda;
- 5) õpetada last suhtlemisel keele- ja kõnevahendeid kasutama;
- 6) suunata last ettelugemise, raamatu illustatsiooni vaatamise, jutustamise, dramatiseerimise, joonistamise, oma raamatute koostamise kaudu kirjandust mõistma ja hindama;
- 7) toetada lapse lugemishuvi ja lugemis- ning kirjutamisvalmiduse kujunemist žanriliselt mitmekesiste ja pildirikaste raamatute ettelugemise ning õppe- ja mänguvahendite, sealhulgas meediumide ja digivahendite kasutamise kaudu;
- 8) toetada lapse huvi ja väärtushinnangute kujunemist suulise ja kirjaliku kultuuripärandi kaudu.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- Tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel, arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga.
- Saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida.
- Oskab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda.
- Oskab jutustada pildi, kuuldu teksti või oma kogemuse alusel, anda edasi põhisisu ja olulised detailid ning vahendada seejuures oma ja teiste tegelaste tundeid.
- Kasutab kõnes aktiivselt liitlauseid.
- Valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada.
- Oskab oma kõnes ning etteöeldud sõnade kordamisel hääldada õigesti kõiki emakeele häälikuid.
- Tunneb tähti, suudab lugeda kokku 1–2-silbilisi sõnu.
- Oskab kirjutada 1–2-silbilisi lihtsamaid sõnu õigesti järjestatud ühekordsete joonistähedega.
- Teab peast emakeelseid luuletusi ja laule.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane eesti keelt teise keelena kõnelev laps:

- Mõistab tuttavalt teemal ja igapäevasuhtluses kasutatavat eesti keelset kõnet.
- Tunneb ära ja mõistab õppe- ja kasvatustegevuse käigus omandatud sõnu ja keelelisi konstruktsioone ning kasutab neid oma kõnes.
- Saab aru õpitud sõnavara piires korraldusest, mis on vajadusel žesti või viiepega toetatud, ja toimib vastavalt.
- Saab aru lihtsast küsimusest ning vastab õpitud sõnavara ja grammatiliste konstruktsioonide piires.
- Kasutab kõnes sobivaid eestikeelseid viisakusväljendeid.
- Suudab korrata võrdleva hääldamise abil ja vajadusel žesti või viiepega toetatud erineva häälikupikkusega sõnu.
- Tunneb eesti keele tähestikku, suudab kokku lugeda 1–2-silbilisi sõnu.
- Oskab kirjutada vähemalt 1–2-silbilisi lihtsamaid sõnu õigesti järjestatud ühekordsete joonistähedega.
- Teab peast eestikeelseid luuletusi ja laule.

5.3 Valdkond: MATEMAATIKA

Valdkond Matemaatika õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

1) suunata last matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes märkama, ümbritsevat keskkonda matemaatiliselt kirjeldama, esemeid järjestama, rühmitama ja loendama ning nähtuste ja esemete maailma korrastama ja kujundama;

- 2) suunata last aias ja ümbritsevas keskkonnas orienteeruma ning vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks kasutama;
- 3) seostada mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga, suunata last nende tegevuste käigus kasutama erinevaid aistinguid – kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut;
- 4) toetada lapse üldistamisoskuse kujunemist ja erinevate mõistete omandamist läbi objektide sarnaste ning erinevate tunnuste ja omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- Oskab määrata esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotada esemeid hulkadesse, arvestades samaaegselt kahte tunnust.
- Oskab võrrelda hulki, kasutades mõisteid *rohkem, vähem, võrdselt*.
- Oskab 12 piires loendamise teel kindlaks teha esemete arvu, teab arvude 1–12 järjestust, tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada.
- Oskab liita ja lahutada viie piires ning tunneb märke +, –, =.
- Oskab koostada kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukesi.
- Oskab järjestada kuni viiete esete suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm).
- Oskab kasutada õigesti mõisteid *eile, täna, homme, enne, praegu, varem-hiljem, noorem-vanem*.
- Orienteerub ruumis, õuealal ja paberil ning oskab määrata eseme asukohta teise eseme suhtes – all, peal, kohal, keskel, äärel, vasakul, paremal.
- Oskab määrata kellaaega täistundides.
- Oskab nimetada nädalapäevi, kuid, aastaagu õiges järjestuses.
- Oskab nimetada oma sünnikuud ja -päeva.
- Teab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (euro, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja seda, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse.
- Oskab mõõta esemete pikkust kokkulepitud mõõtühikuga (samm, pulk, nöör vms).
- Tunneb ära ringi, kolmnurga, nelinurga, kera ja kuubi ning oskab neid kirjeldada.
- Märkab ümbritsevas keskkonnas mustreid, rütme ja kordusi, oskab neid loogiliselt jätkata ja luua.

5.4 Valdkond: KUNST

Valdkond Kunst õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

- 1) luua lapsele võimalused kogeda elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning väljendada end visuaalselt;
- 2) toetada lapse loovat eneseväljendust, katsetamist ja lahenduste leidmist;

- 3) luua lapsele võimalused erinevate materjalidega tutvumiseks, nende tunnetamiseks ning omaduste tundma õppimiseks ja kasutamiseks, kombineerides olemasolevaid oskusi uutega;
- 4) luua lapsele võimalused esteetilise kunsti, visuaalse kultuuri ja kultuuripärandi kogemiseks;
- 5) seostada mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud kunstiga, suunata last nende tegevuste käigus kasutama erinevaid aistinguid – kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- Oskab leida ümbritseva vaatlusel detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab ümbritsevat vabalt valitud ja isikupärasel viisil.
- Oskab mitmekülgseid kunstitehnikaid, -materjale ja -vahendeid kasutades väljendada meeleolusid ja kujutlusvõimet.
- Kasutab erinevaid vahendeid ja võtteid ohutult ning sihipäraselt.
- Oskab esitleda oma kunstitööd ja arutleda kaaslaste kunstitööde üle.
- Oskab kavandada ja teostada kaaslastega ühist kunstitööd.
- Vaatleb kunstiteoseid ja oskab kogetust vestelda.
- Kasutab kunsti õpi- ja kasvukeskkonna kujundamisel.
- Oskab luua digitaalset sisu (näiteks foto, heli, video).

5.5 Valdkond: MUUSIKA

Valdkond Muusika õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

- 1) luua lapsele võimalused tunda rõõmu laulmisest, liikumisest, muusika kuulamisest, pillimängust ja ühisest musitseerimisest;
- 2) julgustada last kasutama oma kujutlusvõimet musitseerimisel, muusikast vestlemisel ning muusikalisel liikumisel, toetada last oma mõtete ja tunnete väljendamisel läbi muusikalise tegevuse;
- 3) luua lapsele võimalused erinevate muusikaliste väljendusvormide ja pärimusliku muusika kogemiseks;
- 4) tutvustada lapsele Eesti muusikalist pärandit.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- Oskab laulda eakohaseid laule kaaslastega ja üksi.
- Suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat iseloomustada.
- Eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille.

- Oskab mängida eakohastel pillidel õpitud lauludele, riimidele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge üksi ja koos kaaslastega.
- Oskab liikuda vastavalt muusika rütmile ja meeleolule.
- Oskab tantsida eakohaseid tantse üksi ja koos kaaslastega.
- Oskab väljendada ennast loovalt muusikalis-rütmilise liikumise kaudu, kasutades liikumisel erinevaid liigutusi, tantsusamme, vahendeid.

5.6 Valdkond: LIIKUMINE

Valdkond *Liikumine* õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

- 1) luua lapsele tingimused ja võimaldada aktiivset tegutsemist üksi ja rühmas, et laps tunneks rõõmu igapäevasest liikumisest erinevates keskkondades ja tingimustes;
- 2) rikastada lapse tegevusvõimalusi erinevate arendavate liikumistegevustega;
- 3) suunata lapse üld- ja peenmotoorika, põhiliikumiste ja kehaliste võimete arengut läbi erinevate liikumistegevuste, spordialade ja tantsu;
- 4) suunata last igapäevastes käelistes tegevustes ja harjutustes sooritamisel kasutama mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses domineerivat kätt;
- 5) tagada lapse liikumisoskuste ja kehaliste võimete arengut igapäevaste liikumist nõudvate tegevuste (näiteks matkade, vaba aja mängude, jalutuskäikude) ja juhendatud eakohaste liikumistegevuste kaudu.

Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel kuue- kuni seitsmeaastane laps:

- Suudab pingutada ja keskenduda sihipärasele kehalisele tegevusele.
- Peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutus- ja mängureeglitest, valib liikumiseks ja mängudeks sobivad paigad ja vahendid.
- Sooritab põhiliikumisi pingevalt nii, et liigutused on koordineeritud.
- Oskab sooritada osavust, vastupidavust, painduvust, tasakaalu, kiirust ja jõudu arendavaid harjutusi ning tegevusi.
- Suudab säilitada tasakaalu paigal olles ja liikumisel.
- Oskab sooritada harjutusi õpetaja selgituste järgi ja ise harjutusi ette näidata.
- Oskab sooritada koos kaaslasega rütmiliikumisi.
- Oskab liikuda vastavalt rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga.
- Oskab kasutada liikumisel erinevaid vahendeid.
- Oskab mängida erinevaid liikumis- ja sportlike elementidega mängu.
- Oskab nimetada erinevaid igapäevaseid liikumisvõimalusi ja spordialasid.

6 LAPSE ARENGU HINDAMINE JA TOETAMINE

6.1 Lapse arengu hindamise põhimõtted

Lapse arengu ja õppimise hindamine on osa igapäevasest õppe- ja kasvatusprotsessist. Kogu õppe- ja kasvatusprotsessi kestel jälgitakse lapse vaimset, füüsilist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. Sealhulgas jälgitakse lapse üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade arengut.

Lapse arengu jälgimine ja analüüsimine on oluline, et mõista lapse individuaalsust, märgata tema tugevusi ja toevajadust, toetada positiivse enesehinnangu kujunemist ning kavandada koostöös lapse ja lapsevanemaga lapse arengust lähtuvaid õppe- ja kasvatustegevusi.

Lapse arengust lähtuv tegevuste planeerimine tähendab lapse oskuste, võimete, huvide ja vajadustega arvestavat õppe- ja kasvatustegevuse kavandamist ja läbiviimist.

Lapse arengu hindamine on järjepidev protsess, mis hõlmab info kogumist, analüüsimist, dokumenteerimist ning edasiste tegevuste kavandamist. Lapse arengu jälgimise ja analüüsimise aluseks on eeldatavad üldoskused ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade arengutulemused.

Lapse arengut jälgitakse igapäevatoimingutes, mängus ning kavandatud ja spontaanselt tekkivates õppe- ja kasvatustegevustes. Hindamisel kasutatakse erinevaid meetodeid ja vahendeid, sealhulgas vaatlust, vestlust, lapse tegevuste ja tööde analüüsi, arengumappi, ELIISi ning lasteaia kokkulepitud arengu jälgimise vahendeid -lapse arengu hindamise (lisa 3/1, 3/2) ja/või arengumängu tabel.

Lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades tema pingutusi, saavutusi ja arengut ning vältides laste omavahelist võrdlemist. Hindamise tulemusi kasutatakse lapse edasise arengu ja vajadusel individuaalse toe kavandamisel.

Lapse arenguga seotud tähelepanekud ja kokkuvõtted dokumenteeritakse ELIISis ja teistes lasteaia kokkulepitud arengudokumentides. Iga lapse kohta koostatakse õpetajate, lapse ja lapsevanema koostöös arengumapp, mis sisaldab ka muuhulgas lapse arengut kajastavaid töid.

Vähemalt üks kord õppeaastas koostatakse lapse arengust kirjalik kokkuvõte. Vajadusel viiakse lapsevanemaga läbi arenguvestlus, kus antakse tagasisidet lapse arengust, arutatakse vanema tähelepanekuid ja ootusi ning lepitakse kokku edasised tegevused lapse arengu toetamiseks.

Kõigile Lasteaed Neeme Mudila õppekava läbinud lastele väljastatakse koolivalmiduskaart, milles kirjeldatakse lapse üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade arengutulemusi. Koolivalmiduskaart koostatakse ELIISI keskkonnas õpetajate ja tugispetsialistide koostöös ning selle allkirjastavad koostamisel osalenud isikud, sealhulgas vanem ja lasteaia direktor või tema volitatud esindaja.

6.2 Tuge vajava lapse arengu toetamise põhimõtted ja korraldus

6.2.1 Lapse arengu toetamise põhimõtted

Neeme Lasteaias lähtutakse kaasava hariduse põhimõttest, mille kohaselt osaleb laps üldjuhul õppe- ja kasvatustegevuses koos teiste lastega. Lapse individuaalsetest vajadustest lähtudes kohandatakse õppe- ja kasvatustegevust ning õpi- ja kasvukeskkonda ja tagatakse lapsele vajalik tugi.

Lapse arengu toetamisel lähtutakse varajase märkamise, individuaalsuse, koostöö ja järjepidevuse põhimõtetest. Toe korraldamisel tehakse koostööd lapsevanema, õpetajate, tugispetsialistide ja teiste lapse arengut toetavate spetsialistidega.

6.2.2 Toe vajaduse märkamine ja väljaselgitamine

Lapse toe vajaduse märkamine ja hindamine on meeskondlik protsess. Märkajaks võib olla iga lasteaia töötaja, lapsevanem või asutuseväline isik.

Märkamine - uurimine e.hindamine - toe kavandamine

Märkamine - lastega tegelev täiskasvanu paneb tähele, et lapse oskused ei vasta vanusele või tema käitumine on iseäralik;

Hindamine - lapse oskusi-teadmisi uuritakse põhjalikumalt, et mõista, milles täpsemalt mahajäämus seisneb;

Toe vajaduse kavandamine - hindamise käigus saadud info põhjal otsustatakse, mida tema õpetamises muuta, et see vastaks lapse vajadustele.

Toe vajaduse märkamisel lähtutakse Neeme Lasteaias järgmisest korraldusest:

1. Erisuse märkaja edastab info TUKOle (tugiteenuste koordineerija), tema puudumisel majas kokkulepitud töötajale. Lapse kohta täidetakse märkamiste tabel.
2. TUKO kogub täiendavat teavet lapse arengu ja toimetuleku kohta ning selgitab välja toe vajaduse.
3. TUKO kaasab vastavalt vajadusele rühmaõpetajad ja tugispetsialisti(d). Koostöös otsustatakse vajadus kaasata juhtumikorraldaja või teisi spetsialiste.

4. Koostöövestlusel lapsevanemaga seatakse lapse arengu toetamise eesmärgid ning lepatakse kokku edasised tegevused. Vajadusel koostatakse lapse individuaalne arenduskava, kõnearengu kaart või individuaalse arengu jälgimise kaart ning määratakse vahehindamise aeg.
5. Lapse arengu ja toe rakendamisega seotud dokumentatsioon täidetakse ELIISis ning see on nähtav ainult dokumendiga seotud isikutele.
6. KOV juhtumikorraldaja või lastekaitsespetsialist kaasatakse, kui lapse abivajaduse väljaselgitamiseks või toetamiseks on vajalik täiendav abi või ressurss.

Vajadusel soovitatakse lapsevanemal pöörduda täiendavate uuringute või koolivälise nõustamismeeskonna poole.

6.2.3 Toe liigid ja rakendamine

Lasteaias rakendatakse lapsele vastavalt tema vajadusele üldist tuge, tõhustatud tuge või erituge. Hoiurühmas tagatakse lapsele tema arenguvajadusest lähtuv vajalik tugi ja tugiteenused.

Üldist tuge rakendatakse lapsele, kellel ilmneb vajadus täiendava toetuse järele. Tugi võib seisneda individuaalses lisajuhendamises, õppe- ja kasvatustegevuse või keskkonna kohandamises ning tugispetsialisti teenuses.

Kui üldine tugi ei ole lapse arenguks piisav, selgitatakse koostöös lapsevanema ja tugispetsialistidega välja täiendava toe vajadus.

Tõhustatud või erituge rakendatakse lapsele, kes vajab oma arengust tulenevalt ulatuslikumaid kohandusi, mitme tugispetsialisti teenust või täiendavat individuaalset tuge.

Vajadusel koostatakse lapsele **individuaalne arenduskava**, milles määratakse lapse arengu toetamise eesmärgid, rakendatavad tegevused ja tugimeetmed ning nende eest vastutajad.

Lapse andekuse ilmnemisel toetatakse tema arengut võimetekohaste ja täiendavate tegevuste ning vajadusel individuaalse juhendamise kaudu.

6.2.4 Toe määramine ja tulemuslikkuse hindamine

Lapse toe vajadus, areng, rakendatud tugimeetmed ja nende tulemuslikkus dokumenteeritakse ELIISis ja teistes lasteaias kokkulepitud dokumentides.

Lapse arengu ja toe dokumenteerimiseks kasutatakse vastavalt vajadusele individuaalse arengu jälgimise kaarti, individuaalset arenduskava, kõnearengu kaarti või teisi kokkulepitud dokumente.

Rakendatud toe tulemuslikkust hinnatakse kokkulepitud ajal koostöös lapsevanema, rühmaõpetajate, tugispetsialistide ja TUKOga. Hindamise tulemustest lähtudes jätkatakse, muudetakse või täiendatakse lapsele rakendatavaid tugimeetmeid.

6.3 Erineva keelelise ja kultuurilise taustaga lapse toetamise põhimõtted

Neeme Lasteaias väärtustatakse iga lapse keelelist ja kultuurilist tausta ning toetatakse lapse eesti keele omandamist, säilitades lugupidava suhtumise tema kodukeele ja kultuuri vastu.

Laps, kelle kodune keel ei ole eesti keel, omandab eesti keelt eelkõige igapäevases suhtluses, mängus ja ühistegevustes koos teiste laste ja täiskasvanutega. Keeleoskuse toetamisel arvestatakse lapse vanust, arengutaset, varasemat keelekogemust ja individuaalseid vajadusi. Vajadusel kavandatakse lapsele täiendavaid keeleoskuse arendamisele suunatud tegevusi ning kaasatakse tugispetsialist. Neeme senises õppekavas on samuti lähtutud põhimõttest, et eesti keelt omandatakse rühmakaaslastega suheldes, mängides ja ühistegevustes.

Lapse keelelise ja kultuurilise arengu toetamisel:

- luuakse turvaline ja toetav suhtluskeskkond ning julgustatakse last eesti keelt kasutama;
- kasutatakse lapsele suunatud kõnes selget ja lihtsat keelt, kordamist, näitlikustamist, kehakeelt ja visuaalseid vahendeid;
- toetatakse eesti keele sõnavara ja kõne mõistmise arengut igapäevaste tegevuste kaudu;
- võimaldatakse lapsel tutvuda eesti keele, kultuuri ja traditsioonidega;
- väärtustatakse lapse kodukeelt, kultuurilist tausta ja peretraditsioone ning võimaldatakse neid rühmas tutvustada;
- jälgitakse lapse keelelist arengut ning vajadusel seatakse individuaalsed eesmärgid;
- tehakse lapse keelelise arengu toetamisel koostööd lapsevanema ja vajadusel tugispetsialistidega.

Lapse eesti keele oskust toetatakse **kõigis õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades**. Keeleõpet ei käsitleta eraldiseisva tegevusena, vaid see lõimitakse lapse igapäevasesse tegevusse.

„**Mina ja keskkond**“ valdkonnas toetatakse lapse igapäevaelu, looduse, kodukoha, Eesti kultuuri ja traditsioonidega seotud sõnavara ning mõistete omandamist. Uute teemade käsitlemisel arvestatakse lapse varasemate kogemuste ja kultuurilise taustaga. Neeme senises valdkonnakirjelduses on samuti rõhutatud, et selle valdkonna mõistmine on seotud lapse kodukultuuri ja keelekeskkonnaga.

„**Keel ja kõne**“ valdkonnas pööratakse tähelepanu kõne mõistmisele, igapäevase sõnavara kujunemisele ja lapse julgusele eesti keeles suhelda. Lapsele suunatud kõne on selge ja

arusaadav ning tema keelekasutust toetatakse positiivse eeskuju, kordamise ja laiendamise kaudu.

Matemaatika, kunsti, muusika ja liikumise valdkondades toetatakse keele omandamist tegevuse kaudu, sidudes uued sõnad ja mõisted praktilise tegevuse, näitlikustamise, kordamise, liikumise, muusika ja mänguga.

Lapse keelelise arengu kohta tehtud tähelepanekud ja kokkulepitud eesmärgid dokumenteeritakse vajadusel ELIISis. Koostöös lapsevanemaga jälgitakse lapse arengut ning vajadusel kohandatakse talle pakutavat tuge.

7 VANEMATEGA TEHTAVA KOOSTÖÖ PÕHIMÕTTED JA KORRALDUS

7.1 Vanematega tehtava koostöö põhimõtted

Neeme Lasteaia töötajad teevad lapsevanematega lapse arengu, õppimise ja heaolu toetamiseks koostööd, mis põhineb dialoogil, vastastikusel usaldusel ja lugupidamisel.

Lapsevanemale luuakse võimalus saada ülevaadet lapse arengust, õppimisest ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest. Samuti on lapsevanemal võimalus saada nõu ja tuge lapse arengu ning õppe- ja kasvatusküsimuste osas.

Lapsevanemal võimaldatakse osaleda õppe- ja kasvatustegevuse kavandamises ja läbiviimises ning anda tagasisidet lasteaia tegevusele. Vanemate ettepanekuid ja arvamusi arvestatakse võimaluse korral rühma ja lasteaia tegevuste kavandamisel.

7.2 Vanematega tehtava koostöö korraldus

ELIIS on Neeme Lasteaia ja kodu peamine suhtlus- ja infovahetuskanal. ELIISi kaudu edastatakse kirjalikke teateid, jagatakse infot rühma ja lasteaia tegevuste kohta, täidetakse e-päevikut ning vahendatakse lapse arenguga seotud teavet.

Lapsevanematega suhtlemise ja koostöö võimalused on:

- vestlused lapse lasteaeda saabumisel ja lahkumisel;
- suhtlemine ELIISi keskkonnas;
- individuaalsed kohtumised rühmaõpetaja, direktori või tugispetsialistiga eelneval kokkuleppel;
- lapse arengu- ja koostöövestlused;
- lapsevanemate koosolekud ja vestlusringid;
- lapsevanemate osalemine lasteaia üritustel ja ühistegevustes;
- rahulolu- ja tagasisideküsitlused;
- rühmade infotahvlid;
- lasteaia koduleht ja teised lasteaia kokkulepitud infokanalid.

Kõikide töötajate kontaktandmed on kättesaadavad lasteaia kodulehel.

Lapse arengut, heaolu või toevajadust puudutavates küsimustes tehakse lapsevanemaga individuaalset koostööd ning vajadusel kaasatakse tugispetsialistid ja teised lapse arengut toetavad spetsialistid.

Lapsevanemate koosolekuid korraldatakse vähemalt üks kord õppeaastas ning vajadusel sagedamini.

8 ÕPPEKAVA TÄIENDAMISE JA UUENDAMISE KORD

Lasteaed Neeme Mudila õppekava aluseks on alushariduse riiklik õppekava. Seadusest tulenevate muudatuste puhul tehakse vastavad muudatused ka Lasteaed Neeme Mudila õppekavasse. Lasteaia õppekava analüüsitakse ja parendusvajadused määratletakse iga õppeaasta lõpul. Lasteaed Neeme Mudila õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajate ettepanekul võib õppekavasse teha täiendusi. Muudatused kinnitatakse direktori käskkirjaga.